



ผลคำวินิจฉัยคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
กรณีปรับขึ้นค่าบริการส่งอาหารผ่านแอปพลิเคชัน

ระหว่าง { นาย อ.
บริษัท ข.

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

ข้อร้องเรียน

ผู้ร้องร้องเรียนผู้ถูกร้อง ผ่านช่องทาง LINE official Account ของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า สรุปลงความได้ว่า แอปพลิเคชัน A ปรับขึ้นค่าบริการส่งอาหารอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่สั่งอาหารจากร้านเดิมและจัดส่งที่อยู่เดียวกันแต่ค่าบริการส่งอาหารกลับเพิ่มขึ้น ผู้ร้องจึงเห็นว่ากรกระทำดังกล่าวไม่เป็นธรรม

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการแสวงหาพยานหลักฐาน ปรากฏว่า ผู้ร้องเป็นผู้ใช้บริการสั่งซื้ออาหารผ่านแอปพลิเคชัน A และผู้ถูกร้องประกอบธุรกิจให้บริการดิจิทัลแพลตฟอร์มรับและส่งอาหารกับผู้ใช้แอปพลิเคชัน A ผู้ร้องพบว่า ผู้ถูกร้องปรับขึ้นค่าบริการส่งอาหารอย่างต่อเนื่องทั้งที่สั่งอาหารจากร้านเดิมและจัดส่งที่อยู่เดียวกัน แต่ค่าบริการส่งอาหารกลับเพิ่มขึ้น ซึ่งผู้ถูกร้องได้ชี้แจงว่า ค่าบริการส่งอาหารเพิ่มขึ้นเนื่องจากระบบ GPS จาก GOOGLE MAP คำนวณระยะทางผิดพลาดและแจ้งว่าจะแก้ไขให้ภายใน ๗ วัน ต่อมาผู้ถูกร้องเปลี่ยนแปลงอัตราค่าบริการและข้อกำหนด ดังนี้ วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒ ไม่คิดค่าบริการในระยะทาง ๘ กิโลเมตร วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๒ คิดค่าบริการจำนวน ๑๐ บาท ในระยะทาง ๕ กิโลเมตร วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ คิดค่าบริการสำหรับร้านพาร์ทเนอร์เริ่มต้น ๑๐ บาท และร้านที่ไม่ใช่พาร์ทเนอร์เริ่มต้น ๓๐ บาท ในระยะทาง ๕ กิโลเมตร วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๓ คิดค่าบริการสำหรับร้านพาร์ทเนอร์เริ่มต้น ๑๐ บาท และร้านที่ไม่ใช่พาร์ทเนอร์เริ่มต้น ๕๕ บาท ไม่ระบุระยะทาง

ประเด็นวินิจฉัย

กรณีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัย ดังนี้

๑. ผู้ถูกร้องเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด กระทำการในลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่
๒. ผู้ถูกร้องกระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นในลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

/คำวินิจฉัย...

คำวินิจฉัย

การพิจารณาว่าผู้ถูกร้องเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดกระทำการในลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่ นั้น ต้องพิจารณาเบื้องต้นก่อนว่า ผู้ถูกร้องเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดหรือไม่

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจรายหนึ่งหรือหลายรายในตลาดใดตลาดหนึ่งซึ่งมีส่วนแบ่งตลาดและยอดเงินขายเกินกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยให้นำปัจจัยสภาพการแข่งขันของตลาดอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง แล้วแต่กรณี มาประกอบการพิจารณา” ประกอบกับประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ ข้อ ๓ กำหนดว่า ให้ผู้ประกอบธุรกิจที่มีส่วนแบ่งตลาดและยอดเงินขาย ดังต่อไปนี้ เป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด (๑) ผู้ประกอบธุรกิจรายใดรายหนึ่ง ในตลาดสินค้าใดสินค้าหนึ่ง หรือบริการใดบริการหนึ่งที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมาตั้งแต่ร้อยละห้าสิบขึ้นไป และมียอดเงินขายในปีที่ผ่านมาตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป หรือ (๒) ผู้ประกอบธุรกิจสามรายแรก ในตลาดสินค้าใดสินค้าหนึ่ง หรือบริการใดบริการหนึ่งที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมารวมกันตั้งแต่ร้อยละเจ็ดสิบห้าขึ้นไป และมียอดเงินขายในปีที่ผ่านมาตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป ยกเว้นผู้ประกอบธุรกิจรายใดรายหนึ่งที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมาต่ำกว่าร้อยละสิบ” และข้อ ๑๕ ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางการปฏิบัติในการพิจารณา กำหนดขอบเขตและส่วนแบ่งตลาด พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดว่า “การพิจารณาส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบธุรกิจแต่ละรายในตลาดสินค้าหรือบริการนั้น ให้พิจารณาเป็นร้อยละจากปริมาณจำหน่าย ยอดเงินขาย ปริมาณการผลิต หรือกำลังการผลิตของสินค้าหรือบริการในตลาด”

เมื่อพิจารณาส่วนแบ่งตลาดการให้บริการดิจิทัลแพลตฟอร์มรับและส่งอาหาร จากข้อมูลกรมพัฒนาธุรกิจการค้าพบว่า ไม่ปรากฏข้อมูลรายได้รวมของผู้ถูกร้องในปี ๒๕๖๒ เนื่องจากผู้ถูกร้องจดทะเบียนนิติบุคคลเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๑ และเริ่มให้บริการในเดือนมกราคม ๒๕๖๒ จึงไม่มีข้อเท็จจริงเพียงพอว่าผู้ถูกร้องมีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมาเกินกว่าร้อยละห้าสิบและมียอดเงินขายในปีที่ผ่านมาเกินหนึ่งพันล้านบาท ดังนั้น ผู้ถูกร้องจึงมิใช่ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ (๑) จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาต่อว่าผู้ถูกร้องมีการใช้อำนาจเหนือตลาดกระทำการใด ๆ ที่เป็นความผิดตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า ผู้ถูกร้องกระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นในลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ผู้ประกอบธุรกิจ หมายความว่า ผู้จำหน่าย ผู้ผลิตเพื่อจำหน่าย ผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อจำหน่าย ผู้ซื้อเพื่อผลิตหรือจำหน่ายต่อซึ่งสินค้า หรือผู้ให้บริการในธุรกิจ” และมาตรา ๕๗ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจกระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น...”

ทั้งนี้ ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ ข้อ ๕ กำหนดว่า “การกระทำความผิดตามมาตรา ๕๗ จะต้องส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น โดยจะพิจารณาจากความสูญเสียในทางเศรษฐกิจ (Economic Loss) ที่ปรากฏตามข้อเท็จจริง เช่น การสูญเสียรายได้ของผู้ประกอบการ การสูญเสียมูลค่าตลาด (Market Value) ของสินค้าหรือบริการ การสูญเสียโอกาสในการผลิตสินค้าหรือบริการ เป็นต้น” และข้อ ๘ กำหนดว่า “การกีดกันผู้ประกอบการรายอื่นของผู้ประกอบการรายอื่นอย่างไม่เป็นธรรม คือ การกีดกันผู้ประกอบการรายอื่น โดยการกำหนดราคาสินค้า ปริมาณสินค้า หรือวิธีการทางการค้าอื่น ๆ ในการผลิต ซื้อมา หรือจำหน่าย ของผู้ประกอบการ โดยมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดราคาขายสินค้าหรือบริการต่ำอย่างไม่เป็นธรรม (๒) การกำหนดราคาซื้อสินค้าหรือบริการสูงอย่างไม่เป็นธรรม (๓) กีดกันมิให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งมีส่วนร่วมในการดำเนินการของสมาคมหรือการรวมกลุ่มทางการค้าอย่างไม่เป็นธรรม”

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้พิเคราะห์ข้อเท็จจริง เอกสารหลักฐาน และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องรับฟังเป็นที่ยุติว่า ผู้ร้องเป็นผู้ใช้บริการสั่งซื้ออาหารผ่านแอปพลิเคชัน A ในฐานะผู้บริโภค มิได้เป็นผู้จำหน่าย ผู้ผลิตเพื่อจำหน่าย ผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อจำหน่าย ผู้ซื้อเพื่อผลิตหรือจำหน่ายต่อซึ่งสินค้า หรือผู้ให้บริการในธุรกิจ จึงไม่เข้าลักษณะเป็นผู้ประกอบการตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการปรับขึ้นค่าบริการส่งอาหารของผู้ถูกร้อง พบว่า ผู้ถูกร้องมีการปรับขึ้นค่าบริการส่งอาหารจริงตามข้อร้องเรียนระหว่างวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๓ ถึง ๑ เมษายน ๒๕๖๓ แต่การปรับขึ้นค่าบริการส่งอาหารดังกล่าวเกิดจากความผิดพลาดของระบบ GPS ที่คำนวณระยะทางผิดพลาดจาก GOOGLE MAP และผู้ถูกร้องได้แก้ไขปัญหานั้นที่เกิดขึ้นแล้ว โดยเมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกร้องได้ปรับลดค่าบริการส่งอาหารเหลือ ๓๐ บาทเท่าเดิม และเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกร้องประกาศปรับเปลี่ยนราคาเริ่มต้นของค่าบริการส่งอาหารจากร้านค้าที่ไม่ใช่พาร์ทเนอร์ผ่านทางแอปพลิเคชันจากเริ่มต้น ๓๐ บาท เป็น ๕๕ บาท ส่งผลให้ค่าบริการส่งอาหารจากร้านอาหารแถวเจริญกรุงไปยังวัดโพธิ์แมนคุณารามซึ่งเป็นสถานที่อยู่ของผู้ร้องสูงขึ้น ทั้งนี้ จากการตรวจสอบค่าบริการส่งอาหารในแอปพลิเคชันอื่น ๆ พบว่า แอปพลิเคชันอื่นกำหนดค่าบริการส่งอาหารร้านที่ไม่ใช่พาร์ทเนอร์เริ่มต้น ๕๕ บาท เช่นเดียวกัน ค่าบริการส่งอาหารจำนวนดังกล่าวจึงเป็นค่าบริการกลาง ซึ่งทุกแอปพลิเคชันส่งอาหารกำหนดใช้เป็นราคาเริ่มต้น

ดังนั้น เมื่อผู้ร้องมิได้เป็นผู้ประกอบการ ประกอบกับการปรับขึ้นค่าบริการส่งอาหารมิได้มีลักษณะเป็นการกำหนดราคาบริการสูงอย่างไม่เป็นธรรม การกระทำของผู้ถูกร้องจึงไม่เข้าลักษณะความผิดตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

มติคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีมติเป็นเอกฉันท์ เห็นว่า พฤติกรรมการปรับขึ้นค่าบริการส่งอาหารของผู้ถูกร้องไม่เข้าลักษณะความผิดตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงยุติเรื่อง

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔